

PADLOPER NIEUWSBRIEF

afdeling Groningen

februari 2018

- **Van het bestuur**
- **Mededelingen en ingekomen**
- **Verslagen van activiteiten**

Van het bestuur

Jaarvergadering

Onze afdeling is nog steeds op zoek naar een opvolger van onze huidige voorzitter. Het zou prachtig zijn als we op onze komende jaarvergadering hem of haar konden verwelkomen.

Meld je aan!!!

Op 12 maart is weer onze jaarvergadering.

Na het huishoudelijk gedeelte en de pauze is er, in samenwerking met IVN, een lezing over de Grauwe Kiekendief en akkerranden.

We willen weer een kleine Natuurboekenmarkt houden . Neem dus boeken die u op wilt ruimen mee, u kunt er anderen(tegen een schappelijke prijs) gelukkig mee maken. De opbrengst komt ten goede van de afdelingskas.

Boeken van de KNNV Uitgeverij kunt u bestellen bij de verkooppunt van onze afdeling (Wim Zolf). U steunt ook hiermee de afdelingskas en krijgt toch de gebruikelijke korting. Als je de gewenste uitgaven nu bestelt dan kun je ze op de jaarvergadering in ontvangst nemen (10% ledenkorting en geen porto)

Dit jaar is de jaarvergadering in het Floreshuis, Korreweg 200, Groningen.

Mededelingen en ingekomen

- ◆ De 22e nieuwsbrief van het project: “Kijk op Exoten” is uit.

De KNNV werkt samen met de VOFF aan het project Signalering Exoten van het Team Invasieve Exoten van het Ministerie van EZ en de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit).

Exoten zijn dieren en planten die niet van nature in ons land thuishoren en schade kunnen aanrichten. Waarnemers spelen een belangrijke rol in het veld als het gaat om het signaleren van potentieel invasieve exoten.

Zie de nieuwsbrief via <https://www.knnv.nl/meld-invasieve-soorten> Met een artikel over de Russische rattenslang in de tuin van Popko van der Molen in Eelde (excursie 22 april)

◆ IVN Zomerweek 2018

Stichting IVN Zomerweek organiseert van 3 t/m 10 augustus 2018 de 35e IVN Zomerweek. Een vakantie waarin natuurbeleving, landschap en cultuurhistorie centraal staan. Dit jaar nodigen we natuurliefhebbers uit om mee te gaan naar Wijchen:

Omgeving Nijmegen - Land van Heerlijkheden

We verkennen het prachtige landschap van de stuwwal van Nijmegen en de rivier de Maas.

Ontdek zelf waarom deze streek het Land van de Heerlijkheden wordt genoemd.

IVN Zomerweek zorgt voor een compleet verzorgde excursieweek, geschikt voor alle natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 7 jaar. Samen met lokale vrijwilligers en gidsen vullen we de week met een boeiend keuzeprogramma in de natuur. Stevige wandelingen en/of fietstochten vragen van alle deelnemers een goede conditie.

Zie: <https://www.ivn.nl/ivn-zomerweek/ivn-zomerweek-2018>

◆ Besmette vos op luttele kilometers van Stad

Op enkele kilometers van Groningen is een vos geschoten die was geïnfecteerd met de voor mensen levensgevaarlijke vossenlintworm.

Dat blijkt uit onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Dat onderzocht tussen oktober 2016 en maart dit jaar waar en hoe vaak de vossenlintworm in Noordoost-Nederland voorkomt.

Bij twee 'Groninger' vossen is vossenlintworm aangetroffen. De dieren kwamen van wildbeheereenheden uit Westerwolde en Duurswold. Een van de vossen werd vlakbij de wijk Lewenborg geschoten, op 8 kilometer van het centrum van Groningen.

Vossenlintworm is een parasiet die bij vossen voorkomt, maar soms ook bij honden en katten. Als mensen eitjes van de vossenlintworm binnenkrijgen, kunnen zij de ziekte alveolaire echinokokkose krijgen, die de lever verwoest.

In Nederland is de lintworm tot nu toe aangetroffen bij vossen in Limburg en Oost-Groningen. In Limburg lijkt de parasiet zich sneller uit te breiden dan in Groningen. Eitjes van de lintwormen, die met het blote oog niet zichtbaar zijn, kunnen via ontlasting van vossen in de natuur terechtkomen.

Aangeraden wordt in het gebied waar vossenlintworm is gevonden geen ongewassen wilde bosvruchten, paddenstoelen of gevallen fruit te eten.

Bron: Gerdt van Hofslot, Dagblad van het Noorden 07 december 2017 , pag. 26

◆ Op zaterdag 10 maart organiseert het Noordelijk Zadennetwerk, in samenwerking met de Natuur en Milieufederatie Groningen, de vierde editie van de Noordelijke Zadenmarkt. Dit jaar wordt de markt gehouden bij EdanZ (Van Olderbarneveltlaan 6, Groningen). In aansluiting op het Europese Jaar van het 'Cultureel Erfgoed' is het thema van de markt dit jaar 'zaden als cultureel erfgoed'. Bij verschillende kraampjes worden zaden van vergeten groenten en oergranen te aangeboden. Info: noordelijkzadennetwerk.nl

Verslagen van activiteiten

**Zaterdag
8 juli** | Excursie Fochteloërveen (vogelwerkgroep)

18 Deelnemers, waarvan 9 van IVN-Groningers bereiken na een creatieve route de P bij het Fochteloërveen. Oeverzwaluwen en de roep van een wielewaal verwelkomen ons. De buitjes schrikken ons niet af en we lopen de Bonghaar op waar allerlei mezen, piepers, gorzen en roodborsttapuiten van zich laten horen en zien. En natuurlijk de paapjes, hoewel daar soms twijfels bij geplaatst worden. Na het fraaie rondje veen vliegen er 2 kraanvogels over. Iedereen zeer tevreden. Er wordt geopperd ook de uitzichttoren te bezoeken en het natuurpad bij het bezoekerscentrum. Het uitzicht lukt met het hele groep en ook in de aanloop ernaartoe en terug zien en horen we meer dan vanaf de toren zelf. Een deel van de groep gaat rechtstreeks naar Zonneschien en missen zo de kemphanen, lepelaars, kiekendieven, ooievaars en de grauwe klauwier. De 2e groep mist op enkele minuten de anderen, maar we zijn aangekondigd, zodat er ook voor ons koffie (of zo) en huisgemaakte cake te genieten valt. Tevreden gaan we daarna huiswaarts. G.J.

Weer: gedeeltelijk regen

Waarnemingen (dank Gustaaf), 46 soorten:

Oeverzwaluw	Boerenzwaluw	Wielewaal	Huiszwaluw
Houtduif	Zilvermeeuw	Witte kwikstaart	Pimpelmees
Zwartkop	Geelgors	Koolmees	Vink
Roodborsttapuit	Boomkruiper	Rietgors	Boomklever
Kneu (ook vluchten)	Kruisbek	Zanglijster	Tjiftjaf
Merel	Buizerd	Spreeuw	Kemphaan
Graspieper	Lepelaars (19)	Grote bonte specht	Visdief
Grasmus	Bruine kiekendief	Paapje (ook met jongen)	Putter
Koekoek	Groenling	Kraanvogel (2)	Ooievaar
Boompieper	Grauwe klauwier	Veldleeuwerik	Blauwe reiger
Watersnip	Huismus (Zonneschien / Veenhuizen)	Winterkoning	Heggenus (Zonneschien / Veenhuizen)
Gierzwaluw	Zwarte kraai		

**Zaterdag
9 sept** | Excursie Polder Breebaart (vogelwerkgroep)

Buienradar ziet er niet goed uit, geen afbericht op de mail, dus daar gaan we. Onder de droge overkapping van Postillion besluiten we te poolen naar de Punt van Reide. De buienradar heeft gelijk, maar die prachtige witte buizerd zien we wel zitten, evenals 16 grote zilverreigers bij Nieuwolda en we worden begroet door grote zwermen boerenzwaluwen/spreeuwen langs de Fiemeldijk. Bij de vogelkijkhut sluit Albert Jan aan en we glibberen de trap op en af. Verrassing(?): lege hut. Heerlijk.

Voor de hut veel kluten, 70 lepelaars, Kieviten, wintertalingen, smienten, watersnippen vlakbij, een waterral aan de overkant, eerst enkele bonte strandlopers en later komen door de opkomende vloed hele vluchten steltlopers langs. We studeren op een verre kempfaan en zien een prachtige witte V boven de snavel op de kop van de zwarte ruiters. Een vos verdwijnt schielijk achter een rietkraag. Wat minder onopgemerkt zweeft een bruine kiekendief alle kluten, lepelaars en

steltloper omhoog. Het lijkt wat minder te regenen en omdat het nog 2 uur is tot hoog water lopen we naar de Dollarddijk. Op de oude sluiskolk zitten veel krakeenden, smienten, fuut en dodaars en bij de dijk wordt het steeds vochtiger. We noteren nog veel kluten, lepelaars, zilverreigers, bontbekplevieren, scholeksters en een twintigtal zeehonden op het wad. De koffie o.i.d. lokt bij de Reiderhoeve en op de terugweg starten we met late gierzwaluwen bij de Hoeve, een tortel, blauwe reiger en ooievaar onderweg. Een natte, maar mooie excursie. G.J.

Waarnemingen:

Buizerd	Zilverreiger	Spreeuw	Boerenzwaluw
Kluut	Tureluur	Groenpootruiter	Watersnip
Kokmeeuw	70 lepelaars	Waterral	Casarca
Bergeend	Kievit	Zwarte kraai	Wulp
Torenvalk	Aalscholver	Brandgans	Grauwe gans
Putter	Smient	Regenwulp	Rietgors
Huiszwaluw	Stormmeeuw	Zilvermeeuw	Kemphaan
Wintertaling	Oeverloper	Grutto	Bruine kiekendief
Bonte strandloper	Zwarte ruiters	Krakeend	Fuut
Dodaars	Tapuit	Scholekster	Goudplevier
Witte kwikstaart	Bontbekplevier	Gierzwaluw	Tortel
Blauwe reiger	Ooievaar		

Zaterdag 23 sept | Excursie in de Lettelberter Petten (Arthropodawerkgroep)

Met z'n achten kwamen we bijeen op de parkeerplaats van de boerderij van het Groninger Landschap aan de Hooilanden. Het weer beloofde veel goeds: De lucht was helder, en de zon scheen zodanig dat de insectenvolkjes wel tot leven gewekt moesten worden. De temperatuur in de door bossen en bomenlanen omsloten weilandjes zal toch wel de 20 °C hebben gehaald. Dat de wind het vrijwel liet afweten maakte de excursie alleen maar aangener.

Veel van de dieren werden in het veld op naam gebracht, maar een aantal werd gevangen voor latere determinatie. Daartoe zijn ook veel foto's gemaakt. Uiteindelijk komen de op naam gebrachte dieren in één lijst terecht.

De volgende lijst hebben we op kunnen maken :

Insecten en spinnen			
Paardenbijter (gehele gebied)	Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje	Wesp (spinnendoder?)	Brandnetelbladgalmug
Steenrode heidelibel op een aantal plekken, 8 eierleggen in een petgat	13 stippelig lieveheersbeestje !!	Bladpootrandwants of bladpootwants	Veenwortelgalmug
Bruinrode heidelibel	Citroenlieveheersbeestje	Berkensmalsnuit	Gewone blaasbladwesp
Bloedrode heidelibel (2 ex, ♂♂)	19 punt lieveheersbeestje		
Zwervende heidelibel	Kleine eikelboorder	Groene schildwants	Galappelwesp
Houtpantserjuffer	Groen Zuringhaantje	tweetand schildwants	Plaatjesgalwesp
Gewone pantserjuffer (1 ♂)	Bladhaantje op veenwortel	Gewoon bootsmannetje	
Klein koolwitje	Lissenboorder	Sigara	Ridderzuringluis
Rietvink	Essenbastkever	Groene rietcicade	Gewone krabspin
Atlanta	Basterdweekschildkever	Kustsprinkhaan	strekspin
Bont zandoogje	Schrijvertje	Slanklijfsapwants	Rietkruisspin
Klein geaderd witje	Geelgerande watertor	Aardhommel	Moeraszakspin
Strontvlieg	Gouden wilgenaardvlo	Honingbij	
Wenkvliegje	Kokerjuffers (schietmotten)	Wilgenroosjesgalmug	
Schorsvlieg	Bladwesp, groene larve	Kleine wilgenwratgalmug	

Dertienstippelig lieveheersbeestje

Vogels			
Buizerd	Blauwe reiger	Krakeend	Wilde eend
Torenavalk	Grote bonte specht	Knobbelzwaan	Roodborsttapuit
Graspieper	Aalscholver	Meerkoet	

Rups van de Rietvink

Diverse waarnemingen			
Groene kikkers (juv., véél tussen het gras en in sloot en plas)			
Gewone barnsteenslak	Poelslak	Goudvlies bundelzwam	roest of brand
Gewone tuinslak	Leverbotslak	Gewone glimmerinktzwam	

Zwerfende heidelibel

Zaterdag | Excursie naar de Drentse Aa. (Vogelwerkgroep)

14 okt

Het wordt het Anlooër Diepje dat uitmondt in de Drentse Aa en dat slingert zich prachtig door het Drentse landschap. De groep is groot (nou ja, 13) en dat resulteert in plukjes vogelaars langs de route. En dat levert ook diverse waarnemingen op. De route is gemarkeerd met blauwe paaltjes en we nemen eerst de lage zuidkant. Overal geluiden en beelden van kleine vogeltjes, die makkelijk op naam te brengen zijn en onderwijl genieten van het landschap en discussiëren over politiek, reizen en smakelijke gerechten. Geregeld staat er een groepje stil om een bosrand te scannen of een vogel wat beter te bestuderen of om de beste weg langs of door een modderige plek te zoeken. Lukt allemaal en we bereiken het hogere zand bij het klapksterveldje zonder verlies van deelnemers. Maar hij/zij is (nog?) niet aanwezig en de zitplaatsen worden ingenomen door groenlingen, geelgorzen en koperwieken. Het weilandje verruigt wel steeds verder, hetgeen de waarnemingen bemoeilijkt. We lopen langs de vallei van de Aa en vervolgen langs de hoge noordkant van het diepje. Zelfde beekje, andere horizon. Na de statiefoto worden we verrast door een langsscheurende tractor en ook een veelbelovend bosje waar allerlei klein spul in duikt.

Daarna smaakt de koffie met krentenstoet zoals altijd goed. Drente = genieten.

G.J.

Vind de verschillen. De vwg looft een mooie excursie uit voor de inzender met het hoogste aantal verschillen.

Waarnemingen:

Roodborst	Boomklever	Boomkruiper	Winterkoninkje
Koolmees	Pimpelmees	Staartmees	Fitis(!)
Vlaamse gaai	Zwarte kraai	Kauw	Ekster
Spreeuw	Merel	Koperwiek	Goudhaantje
Goudvink	Vink	Groenling	Kneu
Putters	Sijsjes	Grote bonte specht	Groene specht
Houtduif	Geelgors	Nijlgans	Blauwe reiger
Buizerd	Sperwer	torenvalk	31 soorten met dank aan Gustaaf.

**Zaterdag
11 nov** | Excursie nabij Drentsche Aa in Glimmen. (Vogelwerkgroep)
Deelnemers: 9 personen (+ 1 losloper)

Boomkruiper	Boomklever	Groene specht	Middelste bonte specht
Grote bonte specht	Kauw	Zwarte kraai	Vlaamse gaai
Ekster	Houtduif	Koperwiek	Merel
Goudhaantje	Sijsjes	Koolmees	Pimpelmees
Matkop	Vink	Keep	Buizerd
Sperwer	Aalscholver	Wilde eend	Smient
Grauwe gans	Nijlgans	Canadese gans	Knobbelzwaan
Grote zilverreiger	Blauwe reiger	Graspieper	fazant

= 32 vogelsoorten + eekhoorn

met dank aan Gustaaf.

**Zondag
19 nov** | vogels en paddenstoelen op de dijk bij de Punt van Reide

Het idee was leuk. Vogelaars en paddenstoelenmensen (en alles wat daar tussen zit) samen op de dijk. Zodat de paddenstoelenmensen eens naar boven kijken, naar lucht en licht, beweging, geluid en gedrag. En de vogelaars zich gaan afvragen wat er eigenlijk onder hun voeten gebeurt en genieten van vormen en kleuren. En de samenhang van dit alles. De uitvoering ervan begon prima, weliswaar met slechts 4 deelnemers. Plaats van actie: de dijk bij de punt van Reide. Mooie (donkere, dat wel) luchten waar nog net een zonnetje doorheen komt. Bij de parkeerplaats een kleurige vlucht putters die in de elzen naast de auto neerstrijken. We lopen voor de wind het pad af naar de dijk. Vluchten lepelaars, brandganzen, kieviten en bonte strandlopers zwieren door het grijze zwerk en steken daar prachtig tegen af. Langs het pad mosklokjes, mycena's en vlekplaten die zich tegoed doen aan mos, gras- en mestresten.

In een rietkraag de Rietkussentjeszwam, een geel kussentje met donkere puntjes, als griesmeelpudding. We komen dichtbij de voormalige sluiscolk en daar 'grazen' honderden brandjes en kieviten, enkele wulpen en vrolijk piepende smienten. Uit de wind en op het water

wintertalingen, krak-, kuif- en wilde eenden, een brilduiker en een dodaars. De laatste zon valt precies op het groene vlekje van de Wintertaling. Op naar de dijk. (Heel) hoog water, alleen de hoogste plukjes Punt nabij de dijk steken boven het water uit. De verwachte lepelaars blijven uit, we moeten het doen met groepen berg- en wilde eenden. En er komt meer water, van boven, ook in de vorm van hagel. We draaien ons om en lopen een barre tocht richting vogelkijkhut. Onderweg wordt het gelukkig wat droger. Op de dijk staan Gele (of Fraaie, dat moet de microscoop uitwijzen) knotszwammen en - toepasselijk bij dit weer - sneeuwzwammetjes. In de hut is het aangenamer en heel wat vogels hebben hun toevlucht gezocht tot de relatief beschutte plas. Voor de hut foerageren honderden kluten, brand- en enkele grauwe ganzen, bonte standlopers, een zilverplevier, tureluurs en zit aalscholver te drogen (?) in de miezerregen. Aan de overzijde een (regen?)wulp, voer voor discussie. Gesterkt door brood en koffie verlaten we de hut richting de dijk bij Fiemel. Onderweg komen we langs de inmiddels open Reiderhoeve en kunnen we de verleiding niet weerstaan om binnen wat aan te drogen. We proberen het nog één keer, op naar de dijk. Daar vinden we een tapijt van glibberige Papegaaizwammetjes, in allerlei kleuren, groen, roze, geel, paars, oranje... de meeste helaas in deplorabele toestand.

Ook enkele toefjes Sikkeldkoraalzwam, Zonnegloedknotszwam en satijnzwammen laten zien dat deze dijk een goede plek is voor graslandsoorten. Wie verwacht nu zoiets op een 'kale' waddendijk? Ga wel kijken nadat de schapen weg zijn, 1 november, want die vertrapten/beschadigen het zwammenbestand. We filosoferen over de nog niet geheel opgehelderde ecologische functie van deze fascinerende groep paddenstoelen. In het gras donkere kringen waar het gras beter groeit. De veroorzakers hiervan staan ertussen, weidekringzwammen en heerlijk geurende anijschampignons. Daar waar organisch materiaal (grasresten) wordt afgebroken door de zwamvlok van deze paddenstoelen komt voedsel in de bodem vrij waar het gras weer van profiteert. We stappen over het overstapje en lopen begeleid door de torenvalken weer naar de auto, waar het in de elzen nog steeds puttert.

GeertJan en Inge

Dinsdag | lezing over The Gambia door Thorhold Souilljee.
28 nov

Inderdaad een kronkelvinger in Senegal. Deels op de (Engelse) tekentafel, deels natuurlijk begrenst rondom de rivier de Gambia. Na een inleiding over geografie en historie van dit bijzonder gevormde land kwam een mooie serie vogelfoto's van bekende en onbekende vogels voorbij. Ook reptielen en zoogdieren werden niet vergeten. Interessant was ook het inkijkje in de leefomgeving van de gids. De excursie stroomopwaarts/landinwaarts toverde weer nieuwe vogelsoorten en een opvang(eiland) voor chimpansees op het scherm. Helaas moest de tweede lezinggever (Dolf, over met name libellen van Gambia) verstek laten

gaan. Houden we hopelijk nog te goed. Want mijn eerste kennismaking met dit Afrikaanse land (volgens zeggen makkelijk te bereiken, want slechts ± 6 uur vliegen) smaakt beslist naar meer. Eerstvolgende afdelingskamp?

Zondag 17 dec fietsexcursie Schiermonnikoog (Fotowerkgroep)

Ondanks de Algemene aankondiging bestond de excursie uit 6 leden van de fotowerkgroep. We hadden U allen ook graag mee laten delen in deze geweldige zonnige dag. Voorzichtig naar de boot, geriefelijk warm op de boot en met de elektrische bus, ja Stad, die rijdt hier al jaren!!, naar de fietsenverhuur. In de polder naast alle kieviten, brand- en rotganzen + een enkele grauwe, foerageren vlak naast het pad grote groepen steenlopers in het gras(!?) Ze zijn allemaal digitaal opgeslagen. Vanaf de dijk een spiegelend wad vol vogels en op de dijk sneeuwzwammetjes (wasplaatsoort) en rotganzen, die ons toestaan om hun domein te betreden. En dan natuurlijk de ultieme plaat van Schier: polder met ganzen op de voorgrond en het dorp met de, groen uitgeslagen, watertoren daar achter.

De vogelkijkhut biedt ons een fraai zicht op veel eenden, ganzen en meeuwen en de bomen, het riet en grassprietten spiegelen heerlijk in het water. Een stapje over het duin levert heerlijk

ruikende duindoorn op dat stevig onder handen/snavels genomen wordt door koperwieken, merels en kramsvogels, maar ook door eksters en kraaien. En die Judasoren moeten natuurlijk ook op de

foto. Het is nat in de duinen en dat levert zonder wind even zovele spiegeltjes op. Bij het Westerstrand mooie varens in de zeereep en een paartje roodborsttapuit. Bij Noorderstraun maar het strand op: zandribbels, stromend water van poeltje naar poeltje, zandfiguren rond schelpen en een zeesterrenrestaurant voor de meeuwen (vrij naar Paul). En dat alles onder het geraas van de verre branding. Vergelijk het maar met de A7! Die meeuwen en de rondrennende

strandloperij hebben we in hoeveelheden digitaal mee huiswaarts genomen. Geweldig om te zien hoe de meeuwen de aanspoelende zeesterren opwachten en na soms behoorlijke strijd in een paar happen naar binnen schrokken. Via het bos terug naar het dorp en enkelen nogmaals naar de dijk en de jachthaven voor een ebbig wad en een omfloerste zonsondergang.

Zaterdag | Excursie Friescheveen (Vogelwerkgroep)
9 dec

Negen leden van de werkgroep namen deel aan de wandeling in het Friescheveen, dat in elk seizoen boeiend en sfeervol is. We zagen en hoorden 31 soorten vogels, waaronder een jonge fitis! Helaas ditmaal niet een klapekster (wel in 2015). De wandeling werd, zoals gebruikelijk, afgesloten met koffie/warme chocolade en appeltaart bij Café Dubois.

Kolgans	Pimpelmees	Fazant	Fuut
Canadese gans	Boomkruiper	Vlaamse gaai	Nonnetje (m/v)
Grauwe gans	Grote bonte specht	Zwarte kraai	Knobbelzwaan
Nijlgans	Roodborst	Wilde eend	Ijsvogel
Blauwe reiger	Sijsjes	Krakeend	Holenduif
Grote zilverreiger	Vink	Smient	Buizerd
Aalscholver	Fitis (juveniel)	Slobeend	Sperwer of havik
Koolmees	Merel	Meerkoet	

Zondag | Snertwandeling
7 jan

Met een vijftiental beginnen we de wandeling bij cafe 't Hart van Lieveren'. Via een drassig weiland, waar de laarzen al van pas komen, naar het Lieverder Noordbosch. Niet iedereen heeft direkt de ree in het weiland gezien, de ree echter heeft ons ook niet direkt door.

Het Lieverder Noordbosch werd al in 1492 genoemd, in de 17e eeuw werd er zwaar zaaghout uit verkocht. Het is naar alle waarschijnlijkheid dus al die tijd een bos geweest. De huidige bomen zijn echter niet ouder dan 1927. In de jaren zeventig is het hakhoutbos op spaartelgen gezet. Van alle uitlopers is alles gekapt op één na waardoor een opgaand bos ontstond.

Aan de andere kant hebben we een mooi zicht op het Lieversche diep. Aan de rand van het diep is een uitkijktoren waarvandaan je de graslanden in het beekdal zou kunnen bekijken zonder ze te betreden...

Even verder de Dikke Eik van Roden. Deze vermoedelijke 350 jaar oude eik stond oorspronkelijk op het open veld. Het Mensingebos zoals we dat nu zien is namelijk ook niet ouder dan 1890. Toen zijn de eikenlanen aangelegd waarna de vakken gevuld met vooral naaldbomen voor de houtproductie.

In het bos bevindt zich een lange vijver. Dit is het restant van een kanaal, waarvan de aanleg begon in 1845 om na 4 maanden stil te komen liggen. Deze Oude Vaart had de verbinding moeten worden tussen de Norgervaart bij Huis ter Heide en het Leekstermeer waarvandaan men naar Groningen zou kunnen.

Daarvandaan komen we bij een stukje heide. Dit laat zien hoe het gebied er uit zag voordat er bos gepoot werd. De eigenaar van dit Moltmakersstuk weigerde namelijk de grond aan de eigenaar van Mensinge te verkopen voor de bosbouw.

Via het Alteveerse bos komen we weer bij het diepje. In 2014 is de stuw in het diep verwijderd en zijn de meanders hersteld. Via de brug, de voorde wordt toch te diep geacht voor de laarzen, komen we aan de andere zijde waarna al snel het café in zicht komt. Onder het genot van de snert en roggebrood met (ook vegetarisch) spek wordt het afgelopen jaar besproken. JG, foto WS

Zaterdag | Excursie Noordlaarderbos - Vijftig Bunder (Vogelwerkgroep)
13 jan

De eerste excursie van de vogelwerkgroep naar het Noordlaarderbos trok maar liefst vijftien enthousiastelingen. De aanwezigen maakten de juiste keus om op deze grauwe ochtend naar buiten te gaan in plaats van in huis te blijven zitten.

Het landschap tussen Noordlaren en Zuidlaren is zeer gevarieerd. De aanwezigheid van bos, heide en het beekdal van de Drentse Aa maakt het gebied zeer aantrekkelijk voor een wandeling.

We lopen eerst naar Vijftig Bunder, dat door Natuurmonumenten flink onder handen is genomen. De oppervlakte heide was de laatste decennia afgenomen door bosopslag. Er is flink gekapt en hier en daar geplagd, zodat de hei weer meer kans heeft. Aan vogels nu weinig te zien, afgezien van wat kramsvogels, maar in de zomer zullen er ongetwijfeld meer te zien en te horen zijn.

Een stuk door het bos leverde veel meer geluiden op. En je kunt zien wat je hoort! Doordat de bomen nog niet in het blad zitten, zijn de diverse vogels goed in de kijker te krijgen.

Dan fietspad langs de Drentse Aa, het waterpeil aardig hoog. De grauwe ganzen en kolganzen zeer alert met de halzen gestrekt, de nijlganzen proberen ons weg te toeteren (dat mislukt).

Terug naar het bos. Een enorm open veld, een aantal jaren geleden nog in gebruik als landbouwgrond, daarna geplagd en nu heeft Natuurmonumenten heeft hier grote grazers lopen. Ze eten grassen en jonge boompjes weg zodat het open landschap behouden blijft. Met hun hoeven zorgen ze voor structuur in de bodem. De Schotse Hooglanders en Sayaguesa's (uit Spanje, we kregen gelijk associaties met de Osborne-stier) keken ons met gepaste distantie onderzoekend aan.

Vorbij deze open vlakte ziet Geert Jan (als enige) een kuifmees. Oei, oei, een lichte vorm van jaloezie maakt zich van diverse vogelaars meester. Maar het is hem gegund.

Na drie uur wandelen zijn we terug bij de auto's en gaan we voor de nazit naar de Blankehoeve. Koffie, warme chocola en snert (te dun - terug naar de keuken, maar veel vlees) zorgen voor een goede afsluiting van deze aangename ochtend.

Edda Kammenga

Waarnemingen:

Zwarte kraai	Gaai	Ekster	Kauw
Pimpelmees	Buizerd	Groene specht	Huismus
Koolmees	Kolgans	Grote bonte specht	Roodborst
Kuifmees	Grauwe gans	Spreeuw	Winterkoning
Staartmees	Nijlgans	Houtduif	Geelgors
Merel	Grote Canadese gans	Boomklever	Sijs
Kramsvogel	Grote zilverreiger	Boomkruiper	Roek
Vink	Kievit	Goudhaan	

